

Valtioneuvoston päätös Cinia Oy:n hakemukseen saada Suomen talousvyöhykkeestä 26 päivänä marraskuuta 2004 annetussa laissa (1058/2004, jäljempänä talousvyöhykelaki) tarkoitettu suostumus taloudelliseen hyödyntämiseen tähtäävän tutkimuksen suorittamiseksi Suomen talousvyöhykkeellä (C-Lion2 tietoliikennekaapeliyhteys).

Annettu Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 2025

HAKEMUS

Cinia Oy (jäljempänä hakija) on 8.8.2024 saapuneella hakemuksellaan pyytänyt talousvyöhykelain 6 §:n mukaista suostumusta taloudelliseen hyödyntämiseen tähtäävän tutkimuksen suorittamiseksi tietoliikennekaapeliyhteyttä varten hakemuksen liitekartassa osoitetulla alueella Suomen talousvyöhykkeellä. Hakija on hakenut päätöksen välitöntä täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentin mukaisesti. Hakija pyytää, että suostumus on voimassa 31.12.2026 saakka.

Hakijan tiedot

Hakijayhtiö on Suomen valtion, Ilmarisen ja Pohjola Vakuutuksen omistuksessa. Hakija on kokenut ja luotettava tietojärjestelmien ja ohjelmistojen kehittäjä, joka mahdollistaa turvallisen digitaalisen liiketoiminnan suomalaisille ja kansainvälisille organisaatioille. Yhtiön tehtävänä on parantaa Suomen kilpailukykyä digitaalisia ratkaisuja kehittämällä, parantaa sekä monipuolistaa Suomen kansainvälisiä ja kansallisia tietoliikenneyhteyksiä sekä turvata yhteiskunnan kriittisiä toimintoja vahvistamalla kyberturvallisuutta. Hakijan ensimmäinen kuituoptynen merikaapelijärjestelmä C-Lion1 Helsingistä Saksan Rostockiin valmistui vuonna 2016. Hakija omistaa ja operoi 15 000 kilometrin tietoliikenneverkkoa Pohjois-Euroopassa.

Hankkeen tavoitteet ja tutkimusalue

Hakijan tarkoituksena on rakentaa kuituoptynen tietoliikennekaapeli Suomenlahden ja Itämeren poikki Suomen ja Saksan välille vuonna 2027. Hankkeen nimi on ”Merikaapeliyhteys C-Lion2 (Espoo–Travemünde)”. Hankkeen tavoitteena on täysin uusien, nopeiden ja suurikapasiteettisten runkoverkkojen rakentaminen, olemassa olevien runkoverkkojen merkittävä parantaminen, runkoverkkoyhteyksien resilienssin, kyberturvallisuuden, varareitityksen sekä kulkuaikeviiveen parantaminen, EU:n yhteyksien vahvistaminen sen strategisten kauppa- ja tutkimuskumppanimaiden kanssa sekä EU:n datatalousyritysten kilpailuaseman vahvistaminen. Espoo–Travemünde merikaapeliyhteys on osa C-Lion2-merikaapelijärjestelmää, joka tulee yhdistämään useita keskeisiä yritys- ja asutuskeskuksia Itämeren alueella.

Espoon ja Travemünden välisen tietoliikennekaapelin kokonaispituus on noin 1100 kilometriä, josta noin 251 kilometriä sijaitsee Suomen talousvyöhykkeellä. Kaapelireitin on suunniteltu alkavan Espoon Kivenlahdesta, josta reitti kulkee etelään Kytön saaren itäpuolelle, josta reitti kääntyy lounaaseen ja jatkuu Suomen talousvyöhykkeen rajalle. Siitä kaapelireitti kääntyy länteen ja kulkee Suomen talousvyöhykkeen läpi Ruotsin talousvyöhykkeen rajalle. Reitti kulkee Ruotsin talousvyöhykkeen sekä Tanskan ja Saksan vesien läpi rantautuen Saksan Travemünden pohjoispuolelle. Ruotsin talousvyöhykkeellä merikaapeli

haaroittuu Ruotsiin ja rantautumiskohta sijaitsee Ruotsin Nynäshamnissa.

Tutkimuslupaa haetaan Suomen talousvyöhykkeellä yhden kilometrin levyiselle alueelle molemmiin puolin suunnitellun reitin keskilinjasta hakemuksessa esitetyn kartan ja koordinaattiluettelon mukaisesti. Varsinaiset tutkimukset tehdään 500 metrin levyisessä käytävässä sisältäen arviolta 5 tutkimuslinjaa noin 80–100 metrin välein. Hakemukseen sisältyvä tutkimuskäytävä on leveämpi mahdollistaen uudelleenreititykseen liittyvät vaatimukset.

Tutkimuksen tavoitteet, sisältö ja menetelmät

Tutkimusten tavoitteena on löytää lopullinen turvallinen linjaus tietoliikennekaapelille merenpohjassa alustavaan linjaukseen perustuen sekä kerätä riittävästi tietoa merenpohjan olosuhteista merikaapelin suunnittelua, asentamista ja ylläpitoa varten koko järjestelmän käyttöänsä aikana. Samalla pyritään minimoimaan rakentamiskustannukset sekä vaikutukset meriympäristöön. Yksityiskohtaisina tavoitteina on kerätä tietoa turvallisuudesta ja optimaalisesta kaapelireitistä, määrittellä merenpohjan syvyys, rakenne ja topografia sekä mahdolliset rakentamiseen vaikuttavat riskitekijät merenpohjassa, tunnistaa merialueen suoje-lualueet sekä hylät ja muut vedenalaiset kulttuuriperintökohteet, ja tunnistaa putkilinjojen ja kaapelien risteyskohdat sekä varautua risteyskohtien rakentamiseen.

Tutkimusten arvioidaan kestävän Suomen talousvyöhykkeellä noin 25 vuorokautta riip-puen sääolosuhteista. Tutkimusurakoitsija tekee yhteistyötä paikallisten viranomaisten kuten VTS-keskuksen kanssa ja on yhteydessä muihin aluksiin VHF-radiolla.

Geofysikaalisissa tutkimuksissa käytetään useampaa luotaustekniikkaa sekä magnetometrisiä tutkimuksia. Monikeilakaikuluotauksen tavoitteena on määrittää syvyystiedot sekä esittää merenpohjan topografia sekä merenpohjan rakenne. Viistokaikuluotauksella tehdään korkearesoluutioinen kohdetutkimus, jossa tunnistetaan reitin varrella olevat kaapelit ja esineet sekä määritetään niiden sijainti. Sedimenttikaikuluotauksella määritetään merenpohjan olosuhteet merikaapelin laskua ja ylläpitoa varten. Magnetometrisillä tutkimuksilla havaitaan tunnistamattomat esineet merenpohjasta. Tutkimusten tavoitteena on minimoida vaikutukset ympäristöön ja meriluonnon monimuotoisuuteen.

Geoteknisten tutkimusten tavoitteena on määrittää kaapelin hautaukseen liittyvät riskit sekä täydentää geofysikaalisia tutkimuksia merenpohjatutkimuksilla. Tutkimukset sisältävät sedimenttinäytteenoton (puristinkairaus- ja tärykairausmenetelmät) niissä kohdissa pehmeillä merenpohja-alueilla, joilla kaapeli haudataan. Kairausten sijainti määritetään geofysikaalisten tutkimusten perusteella ja merenpohjan sedimenttinäytteenotto tehdään 5 kilometrin välein kairausyvyyden ollessa vähintään 2 metriä.

Geofysikaalisissa tutkimuksissa käytetään sedimenttikaikuluotainta, monikeilakaikuluotainta, viistokaikuluotainta, magnetometriä, vedenalaista akustista paikannusjärjestelmää, satelliittipaikannusjärjestelmää ja tutkimusaineiston paikannus- ja tallennusjärjestelmää. Geoteknisissä tutkimuksissa käytetään puristinkairaa ja tärykairaa. Ennen tutkimustoimin-nan aloittamista kaikille laitteille tehdään kalibrointi- ja varmistustestit. Laitteet tarkistetaan paikan päällä lähellä tutkimusaluetta, jotta voidaan varmistaa anturien ja käsittelylaitteiden moitteeton toiminta. Tutkimuslaitteiden yksityiskohtaiset tekniset tiedot on esitetty hakemuksen liitteissä.

Ympäristön lähtötilannetutkimuksia voidaan tehdä aikaisempien ympäristötietojen täydentämiseksi, jos se katsotaan tarpeelliseksi tai jos viranomaiset näin edellyttävät. Hank-

keen tyypistä ja olemassa olevista ympäristötiedoista johtuen on kuitenkin epätodennäköistä, että ympäristötutkimuksia tarvitaan.

Tutkimusurakoitsija merenpohjatutkimuksiin Suomen talousvyöhykkeellä valitaan vuonna 2025. Esimerkkejä tutkimuksissa käytettävistä aluksista on tarkemmin esitelty hakemuksessa.

Tutkimuksen vaikutukset ja mahdolliset riskit

Vaikutukset laivaliikenteeseen arvioidaan hakemuksessa vähäiseksi tai merkityksettömäksi. Tutkimusalukset liikkuvat pienellä nopeudella, noudattavat meriteiden sääntöjä ja tarvittaessa käyttävät asianmukaisia merkkivaloja. Tutkimuksia tehdään ranta-alueita lukuun ottamatta ympäri vuorokauden. Tutkimustoimintaan liittyvä riski ei juurikaan eroa normaalista laivaliikenteestä. Tutkimuksilla ei arvioida olevan vaikutusta kalastukseen, sillä tutkimukset suoritetaan pinta-aluksesta ja ne ovat lyhytkestoisia. Tutkimusalusten ympärille muodostetaan suoja-alue varsinaisten tutkimusten aikana.

Tutkimusten tarkoitus on kartoittaa kaapelireitin varrella olemassa oleva infrastruktuuri. Reittisuunnittelun avulla muu infrastruktuuri voidaan joko kiertää tai soveltuvien osien reitti voidaan suunnitella risteämään optimaalisella tavalla. Taustatutkimusten mukaan kaapelireitillä on neljä risteyskohtaa sähkö- ja tietoliikennekaapelien kanssa Suomen talousvyöhykkeellä.

Hakemuksessa on arvioitu mahdollisia riskejä kolmansiin osapuoliin laivaliikenteen, nykyisen infrastruktuurin, kalastuksen, kulttuuriperinnön ja ammusten sekä pitkäaikaisseuranta-asemien osalta. Laivaliikenteen osalta riskit kohdistuvat mahdollisiin törmäyksiin ja öljyvuotoihin. Nykyisen infrastruktuurin sekä kulttuuriperinnön ja ammusten osalta riskit kohdistuvat vahinkoihin, mikäli ympäristönäytteitä joudutaan ottamaan, ympäristönäytteiden ottoa ei ole kuitenkaan suunniteltu. Kalastuksen ja pitkäaikaisseuranta-asemien osalta ei ole riskejä.

Tutkimuksen ajankohta, aikataulu ja raportointi

Tutkimukset on suunniteltu suoritettavan kesällä/syksyllä 2025 tai alkuvuonna 2026. Kaapelireitti tutkitaan tutkimusaluksella Suomen talousvyöhykkeellä sen rajalta Ruotsin talousvyöhykkeen rajalle. Suomen talousvyöhykkeellä tutkimusten kesto on arviolta 25 vuorokautta.

Hakija on pitänyt kokouksen Väyläviraston, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Rajavartiolaitoksen ja Fintrafficin meriliikenteenohjauksen kanssa varmistaakseen, ettei töiden suorittamisesta aiheudu haittaa meriliikenteelle. Hakija jatkaa vuoropuhelua asiaan kuuluvien viranomaisten kanssa koko hankkeen valmistelun ja toteutuksen ajan. Hanketta on esitelty Puolustusvoimille, Uudenmaan ELY-keskukselle ja Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Hakija ehdottaa, että ilmoitukset toimitetaan valvovalle viranomaiselle sähköpostitse. Saatuaan ilmoitukset toimenpiteistä sekä niiden jälkeiset raportit merenkulkuviranomainen julkaisee Tiedonantoja merenkulkijoille -julkaisun. Hakija jättää kuukautta ennen tutkimustöiden aloittamista ilmoituksen sekä töiden suorittamista koskevan yleisen toteuttamissuunnitelman, joka sisältää aikataulun ja siihen liittyvän kartan, työnkuvauksen ja suunniteltujen tutkimusten suorittamisjärjestyksen, tiedot miehistöjen vaihdoista (jos vaihto tapahtuu Suomessa), tiedot pääurakoitsijasta, aluskohtaiset tiedot, pyydytyt turva-alueet ja

ilmoitusmenettelyt hätätilanteissa. Hakija ehdottaa, että meri- ja rajaturvallisuuteen vaikuttavat seikat (tutkimusurakoitsija, aluskohtaiset tiedot, kaavio toiminnasta hätätilanteissa ja miehistönvaihtosatamat) ilmoitetaan 1–2 viikkoa ennen tutkimustöiden aloittamista. Töiden aikataulu ja suorittamisjärjestys ovat arvioita riippuen sääolosuhteista. Alusilmoitukset toimitetaan erikseen alkaen muutama päivä ennen töiden aloittamista jatkuen tutkimustöiden ajan.

Välitön täytäntöönpano

Hakija on esittänyt useita perusteluita välittömän täytäntöönpanon myöntämiseksi. Hakija on todennut, että hankkeen vaikutukset vesien käytölle ja luonnolle saataisiin pidettyä mahdollisimman pieninä, ja kaapelin laskun kannalta välttämättömät tutkimustoimet saadaan suoritettua tehokkaasti, mikäli välitön täytäntöönpano myönnettäisiin. Hanke palvelee kansainvälisen tietoliikenneinfrastruktuurin kehitystä, sillä sen avulla voidaan kehittää ja yhteensovittaa tietoliikenneyhteyksiä Itämeren alueella. Itämeren alue on tärkeä alue, jossa sijaitsee lukuisia monikansallisia yrityksiä, jotka tarvitsevat nopeita ja varmoja yhteyksiä. Suomen talousvyöhykkeellä ei ole yksityisten omistamia maa- tai vesialueita, joten välittömän täytäntöönpanon myöntäminen tutkimusluvalla ei voi loukata yksityisten oikeuksia. Koska tutkimukset ovat luonteeltaan sellaisia, etteivät ne vaikuta ympäristöön, niiden ei myöskään voida katsoa aiheuttavan haittaa yleiselle edulle, kuten luonnonsuojeluun liittyville arvoille. Välittömän täytäntöönpanon myöntämisellä ei ole kielteisiä vaikutuksia kalastukseen, laivaliikenteeseen tai muihin infrastruktuurihankkeisiin Suomen talousvyöhykkeellä.

LAUSUNNOT

Lupaviranomainen on pyytänyt hakemusta koskien lausuntoja puolustusministeriöltä, ulkoministeriöltä, ympäristöministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, sisäministeriöltä, Pääesikunnalta, Rajavartiolaitokselta, Geologian tutkimuskeskus GTK:lta, Luonnonvarakeskus Lukelta, Suomen ympäristökeskus Sykeltä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta, Väylävirastolta, Museovirastolta, Uudenmaan ELY-keskukselta (ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue), Varsinais-Suomen ELY-keskukselta (ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue ja kalatalousviranomaisen), Uudenmaan liitolta ja Varsinais-Suomen liitolta.

Viranomaisten lausunnot

Puolustusministeriö on todennut, että ministeriöllä ei ole lausuttavaa, mutta yhtyy Pääesikunnan lausuntoon.

Ulkoministeriö on todennut, että oman toimialansa osalta ministeriö ei näe estettä valtioneuvoston suostumuksen antamiselle. Ministeriö huomauttaa, että merenalaisia kaapeleita ja putkistoja laskettaessa tulee asianmukaisesti ottaa huomioon jo paikallaan olevat kaapelit ja putkistot YK:n merioikeusyleissopimuksen 79 artiklan 5 kappaleen perusteella. Lisäksi on huomioitava merioikeusyleissopimuksen 58 artiklan 2 kappale ja 113–115 artiklat samoin kuin eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta annettu laki (145/1965). Lain 3 §:n mukaan vedenalaista kaapelia tai putkea laskettaessa, rakennettaessa tai kuntoon pantaessa toiselle kaapelille tai putkelle aiheutuva vahinko on korvattava. Ministeriö korostaa, että välittömän täytäntöönpanon määräämisen tulee perustua hallintoprosessilaissa lueteltuihin perusteisiin ja yksittäistapaukselliseen harkintaan riippumatta siitä, että välittömästä täytäntöönpanosta on määrätty useita kertoja.

Ympäristöministeriö on todennut, että tutkimusmenetelmistä mitä todennäköisimmin ei aiheudu merkittävää haittaa meriympäristölle, joten ministeriö ei näe tarvetta ottaa kantaa kiireellisyyden tarpeellisuuteen. Hakemuksessa esitetyt menetelmät ovat yleisesti käytettyjä ja ministeriön näkemyksen mukaan ne eivät aiheuta merkittävää haittaa meriluonnolle, edellyttäen että kaikuluotausten yhteydessä tarkkaillaan ympäristöä ja akustiset tutkimuslaitteistot pidetään sammutettuna, kun läheisyydessä havaitaan merinisäkkäitä tai sukeltavia merilintuja. Ministeriön mukaan tutkimusten tavoitteet ovat hyvät eikä niihin esitetä lisäyksiä tai tarkennuksia. Ympäristönäkökulmiin liittyen ministeriö pyytää hakijaa perehtymään Espoonlahti-Saunalahti (FI0100027) Natura 2000 -aluetta koskeviin suojelutavoitteisiin, alueelta löytyy myös uhanalaisia meriuposkuoriaita. Alueen suojelutavoitteet on huomioitava koko hankkeen elinkaaren ajan tutkimusvaiheesta lähtien.

Liikenne- ja viestintäministeriö on todennut pitävänsä hakijan esittämiä hankkeen tavoitteita kannatettavina. Merenalaisten tietoliikennekaapeleiden merkitys tiedonsiirron kansainvälisille yhteyksille on erittäin merkittävä ja uudet yhteydet ovat lähtökohtaisesti kannatettavia häiriönsietokyvyn, varareitityksen, kulkuaikaviiveen, tiedonsiirtokapasiteetin ja muiden vastaavien tekijöiden näkökulmasta. Suomi on myös viime aikoina korostanut merikaapeleiden ja kansainvälisen tiedonsiirron merkitystä eri näkökulmista kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Muilta osin ministeriö yhtyy Liikenne- ja viestintävirasto Traficommin lausuntoon.

Sisäministeriö on todennut, että sillä ei ole asiassa lausuttavaa. Rajavartiolaitoksen esikuntana toimiva sisäministeriön rajavartio-osasto on antanut lausuntonsa asiassa.

Pääesikunta on todennut, että Puolustusvoimat ei tunnista esteitä hakemuksen mukaisille tutkimuksille merikaapelin suunnittelua varten, merikaapeliyhteys ei vaaranna maanpuolustuksen etua. Pääesikunta aluevalvonnan lupaviranomaisena on vastaanottanut hakemuksen merenpohjan tutkimiseen Suomen aluevesille, lupapäätöstä ei tulla tekemään ennen kuin hakija on täydentänyt hakemustaan merenmittaukseen suorittavan aluksen ja yrityksen osalta.

Rajavartiolaitos on edellyttänyt valvovana viranomaisena kolmea lupaehtoa myönnettävälle luvulle: luvan saajan tulee toimittaa suunnitelma tutkimustöiden tekemisestä, tiedot tutkimustoiminnassa käytettävästä aluksesta tai aluksista, sekä ilmoitus töiden aloittamisesta ja päättämisestä Rajavartiolaitokselle; tutkimustöitä tehdessään alusten tulee olla yhteydessä Rajavartiolaitoksen alueelliseen johtokeskukseen töiden aloittamisesta, etenemisestä ja päättämisestä; sekä Rajavartiolaitoksella tulee olla pääsy muodostuneeseen tutkimusaineistoon aluevesien ja talousvyöhykkeen osalta, sekä mahdollisuus asettaa tarkkailija töiden ajaksi työtä tekeväälle alukselle. Lisäksi Rajavartiolaitos pyytää huomioimaan, että kaapelin rakentaminen mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman suurelta osin aluevesille talousvyöhykkeen sijaan takaisi viranomaisille paremman mahdollisuuden valvoa kaapelia ja puuttua mahdollisiin kaapelin vahingoittamisyrityksiin.

Geologian tutkimuskeskus GTK on todennut, että tutkimusluvan myöntämiselle ei ole esteitä ja puoltaa tutkimusluvan myöntämistä. Tutkimukseen liittyvä mahdollinen geologinen ja geotekninen selvitysaineisto tulisi olla vapaasti saatavilla.

Suomen ympäristökeskus Syke on todennut, että virasto koordinoi vuonna 2004 aloitettua kansallista VELMU-ohjelmaa ja lausuntoa varten on tarkasteltu VELMUn havain-

toja 1 kilometrin leveydellä suunnitellun kaapelireitin molemmin puolin. VELMUn lajihavaintoja on suhteellisen runsaasti rannikon läheisyydessä ja ulompana merellä ne vähenevät selvästi. Reitti kulkee ei-EMMA-alueena toimivan Kytö-Örskär alueen läpi, ei-EMMA-alueet eivät ole osa virallisia ekologisesti merkittäviä vedenalaisia merenluontoalueita (EMMA), mutta ovat kuitenkin ekologisesti merkittäviä alueita. Helsingin ja Espoon paikallisesti ekologisesti merkittävissä alueissa (PEMMA) kyseinen alue ja sen ympäristö on havaittu merkittäväksi, alueilla on monipuolinen makrolevälajisto sekä uhanalaisia luontotyyppisiä. Kaapelireitti alkaa Espoonlahden EMMA-alueelta, joka on kalakantojen osalta merkittävä alue, sisältää monipuolisen putkilokasvillisuuden ja alueelta on myös havaintoja uhanalaisesta meriuposkuoriaisesta. Linnuston osalta linjauksen mennessä Kirkkonummen pesimäaluerajauksen ja Kytön levähdysalueen välistä tai Kytön itäpuolitse on kaapelialue linnuston osalta soveliasta. Seuranta-asetille pääsy on varmistettava kaapelilinjauksen suunnittelussa ja asennusvaiheessa, ja jos kaapeli asennetaan seuranta-asetin läheisyyteen, on selvítettävä miten se vaikuttaa seuranta-asettien pitkäaikaissarjoihin. Tutkimusaineisto tulee olla avoimesti saatavilla.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on todennut, että linjaus alittaa Suomen talousvyöhykkeellä Suomenlahden reittijakojärjestelmäalueen. Lisäksi tutkimusalueella on muuta infrastruktuuria kuten merenalaisia kaapeleita. Suomen aluevesien osalta suunniteltu linjaus alittaa kauppamerenkulun ja alemman väyläluokan väyliä. Hankkeen vaatimista ilmoituksista ja mahdollisista liikennejärjestelyistä on hakijan sovittava hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista Traficom, Väyläviraston, Rajavartiolaitoksen ja Fintrafficin meriliikenteenohjauksen kesken. Koska tutkimusalue sijoittuu muun muassa Suomenlahden reittijakojärjestelmäalueelle sekä vilkkaasti liikennöidyille vesialueille, Traficom pyytää lisäämään mahdolliseen tutkimuslupaun veloitteen hankkeesta vastaavalle ottaa yhteyttä Traficomiin, Väylävirastoon, Rajavartiolaitokseen ja Fintrafficin meriliikenteenohjaukseen noin kuukausi ennen tutkimusten aloittamista. Tutkimuksen aikana on noudatettava kansainvälisiä meriteiden sääntöjä (COLREG). Merikaapelin risteäminen ja sivuaminen nykyisen infrastruktuurin kuten kaapeleiden kanssa on asia, johon tutkimuksia tehtäessä tulee kiinnittää huomiota, jotta välttyään infrastruktuurikohteiden mekaaniselta vaurioitumiselta. Traficom ei näe oman toiminnan näkökulmasta estettä tutkimuslupan myöntämiselle.

Väylävirasto on todennut, että merenkulun näkökulmasta suunniteltavilla mittauksilla toteutuessaan ei oleteta olevan merkittäviä vaikutuksia alueen merenkululle ja sen toimintaedellytyksiin. Yleisen meriturvallisuuden ja sujuvan yhteistoiminnan varmistamiseksi vuoropuhelu hankkeen vaatimista tiedonvaihtoista ja mahdollisista liikennejärjestelyistä hakijan sekä Väyläviraston, Traficom, Rajavartiolaitoksen ja Fintrafficin meriliikenteenohjauksen kesken on välttämätöntä. Hankkeen vaatimista ilmoituksista ja mahdollisista liikennejärjestelyistä hankkeesta vastaavan tulee sopia edellä mainittujen tahojen kanssa hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista. Väylävirasto ei näe oman toiminnan näkökulmasta estettä valtioneuvoston suostumuksen myöntämiselle.

Museovirasto on todennut, että tutkimuslupan myöntämiselle ei ole viraston näkemyksen mukaan estettä. Talousvyöhykkeellä ei sovelleta muinaismuistolakia (295/1963), mutta merioikeusyleissopimuksen 303 artiklan perusteella vedenalaisen kulttuuriperinnön suojelu tulisi turvata myös talousvyöhykkeellä. Vaikka suunniteltu kaapeli on rakenteeltaan ohut, se voi vahingoittaa pitkään vedessä ollutta vettyneestä puusta tai haurastuneesta metallista muodostuvaa vedenalaisen kulttuuriperinnön kohdetta kuten vanhaa laivanhylkyä. Haitallisten vaikutusten välttämiseksi on tarpeen teettää vedenalaisen kulttuuriperinnön selvitys kaapelireitillä ennen kaapelinlaskua, jotta havaitut kohteet on

mahdollista kiertää kaapelia laskettaessa. Virasto katsoo myönteisenä, että hakemuksessa on mainittu tutkimusten yhdeksi tavoitteeksi hylkyjen ja muiden vedenalaisten kulttuuriperintökohteiden tunnistaminen.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut lausuvansa asiasta YVA-menettelyn soveltamistarpeen lausunnon yhteydessä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen on todennut, että esitetty kaapelireitin tutkiminen on tarpeellista ennen valtioneuvoston suostumuksen ja vesilain mukaisen luvan hakemista.

Uudenmaan liitto on todennut, että liitto ei anna lausuntoa asiassa.

Hakijan vastine

Puolustusministeriön lausuntoon hakija on vastannut ottavansa lausunnon huomioon.

Ulkoministeriön lausuntoon hakija on vastannut, että tiedossa olevien kaapeleiden ja putkilinjojen omistajiin pyritään ottamaan yhteyttä ja heidän kanssaan sopimaan risteyskohtien toteuttamisesta erillisin sopimuksin. Hakija tiedostaa ja on vastuussa korvauksista liittyen toimintojensa muille kaapeleille ja putkilinjoille aiheuttamiin mahdollisiin vahinkoihin. Hakija tiedostaa, että välittömän täytäntöönpanon tulee perustua yksittäistapaukselliseen harkintaan ja laissa lueteltuihin perusteisiin. Hakija pyytää ottamaan huomioon, että tutkimusten suorittaminen ei jätä minkäänlaisia pysyviä tai tilapäisiä jälkiä ympäristöön tai merenpohjaan, eikä siitä ole mitään häiriötä tai haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Ympäristöministeriön lausuntoon hakija on vastannut ottavansa lausunnon huomioon. Espoonlahti-Saunalahti Natura 2000 -alueen osalta hakija toteaa, että kyseinen alue sijaitsee Suomen aluevesillä ja kyseessä oleva hakemus koskee tutkimuksia vain Suomen talousvyöhykkeellä, tutkimustyöt Suomen aluevesillä käsitellään eri lupamenettelyssä. Tutkimuskäytävä sijaitsee noin 2 kilometrin etäisyydellä lausunnossa mainitusta Natura-alueesta, jonka suojeluperusteet tullaan huomioimaan hankekehityksessä.

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntoon hakija on vastannut ottavansa lausunnon huomioon.

Sisäministeriön lausuntoon hakija on vastannut ottavansa lausunnon huomioon.

Rajavartiolaitoksen lausuntoon hakija on vastannut, että hakija aikoo järjestää neuvottelun hakijan, tutkimusurakoitsijan ja asianomaisten viranomaisten kanssa noin kuu-kautta ennen tutkimusten aloittamista, missä esitellään tutkimusten toteuttamissuunnitelma ja tiedot tutkimuksissa käytettävistä aluksista sekä sovitaan ilmoitusmenettelyistä. Hakija sitoutuu toimittamaan tutkimusaineiston Rajavartiolaitokselle ja esittää, että asiasta sovitaan edellä mainitussa neuvottelussa. Hakija ei näe estettä, että tarkkailija on mahdollisesti mukana aluksella tutkimusten aikana. Aluevesille rakentamisen osalta hakija toteaa, että Suomen aluevesillä sijaitsee merkittäviä kaapelien rakentamista koskevia rajoitteita, joiden takia kaapelien linjauksen siirtäminen aluevesille on haasteellista. Näitä rajoitteita ovat muun muassa Puolustusvoimien suoja-alueet Hangon ja Porkkalan edustalla sekä Natura-alueet (Saaristomeri, Hangon itäinen selkä, Kallbådanin luodot ja vesialue), joiden läpi tai välittömässä läheisyydessä kaapelilinjaus kulkisi, jos se siirrettäisiin aluevesille. Edellä mainitun vuoksi hakija haluaa pitäytyä hakemuksessa esitettyssä linjauksessa.

Pääesikunnan lausuntoon hakija on vastannut ottavansa lausunnon huomioon. Hakija toimittaa Pääesikunnalle Suomen aluevesille kohdistuvaan tutkimuslupahakemukseen liittyvät lisätiedot, kun tutkimusurakoitsija on valittu.

Geologian tutkimuskeskus GTK:n lausuntoon hakija on vastannut, että tutkimusaineisto voidaan luovuttaa lupaviranomaiselle, joka päättää tutkimusaineiston mahdollisesta luovutuksesta valtakunnallisiin tietokantoihin.

Suomen ympäristökeskus Syken lausuntoon hakija on vastannut, että lausunnossa mainitut ekologisesti merkittävät vedenalaiset luontoalueet ja lajihavainnot sijaitsevat Suomen aluevesillä, kun kyseessä oleva hakemus koskee tutkimuksia ainoastaan Suomen talousvyöhykkeellä. Tutkimukset Suomen aluevesillä käsitellään eri lupamenettelyssä. Hakijan tietojen mukaan lähimmät seuranta-asetat sijaitsevat noin 0,5 kilometrin päässä kaapelin suunnitellusta reitistä Suomen aluevesillä. Tutkimusaineisto voidaan luovuttaa lupaviranomaiselle, joka päättää tutkimusaineiston mahdollisesta luovutuksesta valtakunnallisiin tietokantoihin.

*Liikenne- ja viestintävirasto Traficom*in lausuntoon hakija on vastannut, että hakija jatkaa vuoropuhelua Traficom, Väyläviraston, Rajavartiolaitoksen ja Fintrafficin kanssa. Hakija aikoo järjestää neuvottelun hakijan, tutkimusurakoitsijan ja asianomaisten viranomaisten kanssa noin kuukautta ennen tutkimusten aloittamista, missä esitellään tutkimusten toteuttamissuunnitelma ja sovitaan ilmoitusmenettelyistä. Hakija ehdottaa tutkimusten aikaista suoja-alueen perustamista tutkimusalueen ympärille, jotta kolmansien osapuolien laivaliikenteelle koituvia riskejä ja häiriöitä voidaan lieventää. Suoja-alueen laajuudesta sovitaan ehdotetussa viranomaisneuvottelussa. Hakija tiedostaa COLREG-meriteiden säännöt ja toimii niiden mukaisesti.

Väyläviraston lausuntoon hakija on vastannut, että hakija jatkaa vuoropuhelua Traficom, Rajavartiolaitoksen ja Fintrafficin kanssa. Hakija aikoo järjestää neuvottelun hakijan, tutkimusurakoitsijan ja asianomaisten viranomaisten kanssa noin kuukautta ennen tutkimusten aloittamista, missä esitellään tutkimusten toteuttamissuunnitelma ja sovitaan ilmoitusmenettelyistä.

Museoviraston lausuntoon hakija on vastannut, että hakija ottaa lausunnon huomioon ja toimittaa arkeologisen selvityksen tulokset virastolle. Hakijalla on tiedossa vedenalaisen kulttuuriperinnön selvityksen ja havaittujen kohteiden huomioimisen tarve. Osana hanketta tehdään kulttuuriperintökohteiden arkeologinen selvitys meriarkeologin kanssa. Tämä selvitys lähetetään Museovirastoon arvioitavaksi ennen merikaapelin asentamista ja tarvittaessa sovitaan riittävästä suojaetäisyydestä kulttuuriperintökohteiden ympärille.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausuntoon hakija on vastannut ottavansa lausunnon huomioon.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen lausuntoon hakija on vastannut yhtyvänsä lausuntoon.

Uudenmaan liiton lausuntoon hakija on vastannut ottavansa lausunnon huomioon.

SOVELLETTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimus

Suomi on ratifioinut Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) merioikeusyleissopimuksen, joka on saatettu voimaan blankettilaililla (524/1996, SopS 49/1996) ja -asetuksella (525/1996, SopS 50/1996). Merioikeusyleissopimus on jaettu 17 osaan, joista V osa käsittelee talousvyöhykettä. Talousvyöhykkeellä tarkoitetaan aluemerен ja aavan meren välille sijoittuvaa merivyöhykettä, joka ylettyy merioikeusyleissopimuksen 57 artiklan mukaan enintään 200 meripeninkulman päähän aluemerен perusviivasta. Rantavaltiolla ei ole luonnostaan talousvyöhykettä, vaan sen olemassaolo perustuu rantavaltion erilliseen tahdonilmaisuuun. Talousvyöhykkeen rajat sellaisten valtioiden välillä, joiden rannikot sijaitsevat vastakkain tai vierekkäin, määritetään sopimuksella (74 artikla).

Suomen talousvyöhyke ei ole Suomen valtion aluetta, vaan kansainvälistä merialuetta, jonka osalta merioikeusyleissopimus määrittelee Suomen ja muiden valtioiden oikeudet. Talousvyöhyke kattaa sekä asianomaisen vesi- että merenpohja-alueen, ja sillä sovelletaan talousvyöhykettä koskevan merioikeusyleissopimuksen V osan lisäksi muun muassa VI osaan sisältyviä mannerjalustaa koskevia säännöksiä. Yleissopimuksen 56 artiklan mukaan rantavaltiolla on talousvyöhykkeellään täysivaltaiset oikeudet merenpohjan yläpuolisten vesien ja merenpohjan ja sen sisustan elollisten ja elottomien luonnonvarojen tutkimiseen, hyödyntämiseen, säilyttämiseen ja hoitamiseen sekä muuhun toimintaan, jonka tarkoituksena on vyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen ja tutkiminen.

Merioikeusyleissopimuksen 56 artiklan mukaan rantavaltiolla on lainkäyttövalta tekoosarten, laitteiden ja rakennelmien rakentamisen ja käytön osalta, meritieteellisen tutkimuksen osalta ja meriympäristön suojelun ja säilyttämisen osalta. Rantavaltion oikeuksia talousvyöhykkeellä rajoittaa merioikeusyleissopimuksen 58 artikla, jonka mukaan kaikilla valtioilla on rantavaltion talousvyöhykkeellä merenkulun ja ylilennon vapaus, vapaus merenalaisten kaapeleiden ja putkistojen laskemiseen sekä vapaus kaikkeen muuhun näihin vapauksiin liittyvään kansainvälisessä oikeudessa hyväksytyyn merenkäyttöön.

Merioikeusyleissopimuksen 79 artikla määrää mannerjalustalla sijaitsevien merenalaisen kaapelien ja putkistojen osalta, mikä koskee mannerjalustamääritelmän mukaisesti myös Suomen talousvyöhykettä. Tavallisimpia merenalaisia kaapeleita ovat tietoliikennekaapelit ja sähköä siirtävät korkeajännitekaapelit. Merenalaisia putkistoja käytetään useimmiten kaasun, öljyn tai veden kuljettamiseen. Merenalaisen kaapeleiden ja putkistojen laskemisen vapaus on todettu 79 artiklan 1 kappaleessa 58 artiklan tapaisesti, kuitenkin artiklan 2–5 kappaleissa on annettu määräyksiä laskuvapauden rajoittamiseksi ja ohjaamiseksi.

79 artiklan 2 kappaleen mukaan rantavaltio ei saa haitata kaapeleiden tai putkistojen laskemista tai huoltoa, ottaen kuitenkin huomioon, että sillä on oikeus ryhtyä kohtuulliseksi katsottaviin toimiin mannerjalustan tutkimiseksi, mannerjalustan luonnonvarojen hyödyntämiseksi sekä putkistojen aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Artiklan 3 kappaleen mukaan mannerjalustalle laskettavien putkistojen kulkureitin määrittämiseen tarvitaan rantavaltion hyväksyminen. Artiklan 4 kappaleen mukaan mikään tämän osan määräys ei vaikuta rantavaltion oikeuteen asettaa ehtoja sen alueelle tai aluemerelle johtaville kaapeleille tai putkistoille, eikä siihen lainkäyttövaltaan, joka rantavaltiolla on mannerjalustansa tutkimisen tai mannerjalustan

luonnonvarojen hyödyntämisen tai valtion lainkäyttövaltaan kuuluvien tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien toiminnan yhteydessä asennettavien tai käytettävien kaapelien tai putkistojen suhteen. Artiklan 5 kappaleen mukaan laskiessaan merenalaisia kaapeleita tai putkistoja valtioiden tulee ottaa asianmukaisesti huomioon jo paikoillaan olevat kaapelit ja putkistot. Etenkään ei saa vaikeuttaa nykyisten kaapeleiden tai putkistojen korjaamista.

Yleissopimuksen 58 artiklan 2 kappaleen mukaan talousvyöhykkeeseen sovelletaan aavaa merta koskevia 88–115 artikloja. Artiklat 113–115 koskevat kaapeleiden ja putkistojen katkeamiseen tai vahingoittumiseen liittyvää rangaistavuutta, korvattavuutta ja näiden vahingoittumisen välttämistä aiheutuneen menetyksen korvattavuutta. Edellä mainitut artiklat on Suomessa kansallisesti toimeenpantu eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta annetussa laissa (145/1965), jota sovelletaan Suomen aluevesirajan ulkopuolella ainoastaan Suomen lipun alla purjehtiviin aluksiin, Suomen kansalaisiin ja suomalaisiin yhteisöihin.

Yleissopimuksen 58 artiklan 3 kappaleen mukaan valtioiden tulee ottaa asianmukaisesti huomioon rantavaltioiden oikeudet ja velvollisuudet sekä noudattaa niitä lakeja ja määräyksiä, jotka rantavaltio on hyväksynyt sopimuksen säännösten mukaisesti sekä muita kansainvälisen oikeuden sääntöjä sikäli, kun ne eivät ole ristiriidassa sopimuksen talousvyöhykettä koskevan osan kanssa. Kaikilla valtioilla on velvollisuus suojella ja säilyttää meriympäristöä yleissopimuksen 192 artiklan mukaisesti.

Laki Suomen talousvyöhykkeestä

Suomen osalta talousvyöhykettä sääntelee 1.2.2005 voimaantullut laki Suomen talousvyöhykkeestä (1058/2004, jäljempänä talousvyöhykelaki). Talousvyöhykelain myötä Suomelle perustettiin talousvyöhyke, joka korvasi Suomen kalastusvyöhykkeen ja mannerjalustan. Lain yhteydessä säädettiin myös valtioneuvoston asetus Suomen talousvyöhykkeestä (1073/2004, jäljempänä talousvyöhykeasetus), jossa on määritelty talousvyöhykkeen ulkorajan sijainti sekä talousvyöhykehakemuksia ja -ilmoituksia koskevat sisältövaatimukset.

Talousvyöhykelain 2 §:n 1 momentin perusteella Suomen valtiolle kuuluu oikeus elollisten ja elottomien luonnonvarojen tutkimiseen, hyödyntämiseen, säilyttämiseen ja hoitamiseen sekä muuhun toimintaan, jonka tarkoituksena on vyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen ja tutkiminen. Lain esitöissä (HE 53/2004) muuhun toimintaan on esimerkkinä lueteltu energiantuotanto aaltojen, merivirtojen tai tuulen avulla. Talousvyöhykkeen taloudelliseen hyödyntämiseen tähtäävää hanketta varten tarvitaan talousvyöhykelain 6 §:n mukainen hyödyntämisoikeus, joka voidaan myöntää valtioneuvoston suostumuksella. Valtioneuvoston suostumukset annetaan valtioneuvoston yleisistunnossa työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä. Hyödyntämisoikeudet voidaan jakaa tutkimusten suorittamista tarkoitettuihin tutkimuslupiin ja varsinaista talousvyöhykkeen hyödyntämistä tarkoitettuihin hyödyntämislupiin. Tutkimus- ja hyödyntämislupia on vakiintuneesti haettu erinäisille putki- ja kaapelihankkeille sekä viime aikoina myös meritulivoimahankkeille. Hyödyntämisoikeus voidaan myöntää talousvyöhykelain 6 §:n 3 momentin mukaisesti määräajaksi tai toistaiseksi. Päätöksessä on määrättävä ehdot, jotka ovat turvallisuuden tai talousvyöhykelain mukaan valtiolle kuuluvien oikeuksien turvaamisen kannalta välttämättömiä. Pykälän 4 momentissa on todettu edellytykset päätöksen tarkistamiselle, toiminnan keskeyttämiselle sekä päätöksen peruuttamiselle.

Talousvyöhykkeelle tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien rakentamista ja käyttöä varten tarvittaisiin talousvyöhykelain 7 §:n mukainen rakentamisoikeus. Lain esitöiden (HE 53/2004) mukaan muita kuin tekosaarten, laitteiden tai rakennelmien toiminnan yhteydessä asennettavia tai käytettäviä kaapeleita ja putkistoja ei tässä yhteydessä katsottaisi niihin kuuluviksi, jolloin edellä mainitut putki- ja kaapelihankkeet käsitellään talousvyöhykelain 6 §:n perusteella. Talousvyöhykelain 7 §:n mukaisia rakentamisoikeuksia ei ole haettu tai myönnetty Suomen talousvyöhykkeelle lain voimassaolon aikana.

Koska talousvyöhyke ei ole Suomen valtion aluetta, talousvyöhykkeellä ovat voimassa vain talousvyöhykelaisissa erikseen säädetyt lait, jotka on lueteltu talousvyöhykelain 2 luvussa. Talousvyöhykelain 6–7 §:n mukaisen hyödyntämis- ja rakentamisoikeuden lisäksi talousvyöhykkeelle voidaan tarvita muun muassa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupa tai vesilain (587/2011) mukainen lupa.

Välitöntä täytäntöönpanoa koskeva lainsäädäntö

Hallintopäätöksen yleisestä täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019, jäljempänä hallintoprosessilaki) 122 §:ssä. Hallintoprosessilakiin on viitattu talousvyöhykelain 22 §:ssä. Hallintoprosessilain 122 §:n 3 momentin mukaan hallintopäätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa tai asetuksessa niin säädetään, tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei voida yleisen edun vuoksi lykätä.

Säännöksessä kuvattu tilanne on poikkeus pääsäännöstä, jonka mukaan päätös ei ole täytäntöönpanokelpoinen ennen kuin sillä on lainvoima. Momentissa kuvatut kaksi viimeistä edellytystä ovat lähellä toisiaan ja niitä arvioidaan tapauskohtaisesti. Ensin mainittu peruste koskee lähinnä päätöstä, joka menettäisi merkityksensä, jos sitä ei panna heti täytäntöön. Jälkimmäisessä ratkaisevaa on yleinen etu. Yleinen etu on käsitteenä hallintoviranomaiselle harkintavaltaa antava yleislauseke. Peruste, että päätös voidaan panna heti täytäntöön päätöksen luonteen sitä vaatiessa, ottaa huomioon myös yksityiset intressit.

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖS

Valtioneuvosto antaa hakijalle talousvyöhykelain 6 §:n mukaisen määräaikaisen suostumuksen Suomen talousvyöhykkeen taloudelliseen hyödyntämiseen tähtäävään tutkimustoimintaan suunnitellulle C-Lion2 (Espoo–Travemünde) tietoliikennekaapeliyhteydelle hakemuksessa sekä hakijan lausuntoihin antamissa vastauksissa kuvatuilla tavoilla. Tutkimusalue ylettyy yhden kilometrin levyiselle alueelle molemmin puolin suunnitellun reitin keskilinjasta. Hakijan on noudatettava jäljempänä lueteltuja ehtoja, jotka ovat turvallisuuden ja talousvyöhykelain mukaan valtiolle kuuluvien oikeuksien turvaamisen kannalta välttämättömiä.

Suostumus on voimassa päätöksen antamisesta lukien 31.12.2026 saakka.

Päätös on hallintoprosessilain 122 §:n 3 momentin mukaisesti täytäntöön pantavissa muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Talousvyöhykelain 6 §:n 3 momentin mukaisesti päätös voidaan määrätä tarkistettavaksi tai toiminta keskeytettäväksi, jos toiminta ei vastaa päätöksessä määrättyjä ehtoja. Toiminnan keskeyttämisestä päättää työ- ja elinkeinoministeriö. Päätös voidaan myös peruuttaa, jos toiminnassa rikotaan olennaisesti päätöksessä määrättyjä ehtoja. Valvontaviranomaisena toimivan Rajavartiolaitoksen tulee viipymättä ilmoittaa työ- ja elinkeinoministeriölle havaitsemastaan rikkomuksesta.

Ehdot

- 1) Tutkimushanke on toteutettava varovaisuus- ja huolellisuusperiaatetta noudattaen ja ottaen erityisesti huomioon Itämeren herkkyys ja haavoittuvuus sekä meri- ja ympäristöturvallisuuden asettamat vaatimukset. Hakijan on ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimiin tutkimushankkeesta mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi.
- 2) Tutkimushanke on toteutettava ottaen huomioon Suomen talousvyöhykkeen kansainvälisoikeudellinen luonne ja talousvyöhykkeellä jo olemassa olevat yhteiskunnan keskeiset toiminnot sekä Suomen talousvyöhykkeellä tai sen välittömässä läheisyydessä mahdollisesti olevat taloudellisen hyödyntämisen tai meritieteellisen tutkimuksen hankkeet, hankkeiden käyttö ja näiden omistajien hankkeisiin liittyvät oikeudet. Hankkeessa tulee ottaa asianmukaisesti huomioon jo paikoillaan olevat kaapelit ja putket.
- 3) Hakijan on otettava huomioon, että mahdollinen tuleva taloudellisen hyödyntämisen hanke tulee toteuttaa siten, että se ei estä mahdollisia myöhempiä Suomen talousvyöhykkeen taloudellisen hyödyntämisen tai meritieteellisen tutkimuksen hankkeita.
- 4) Hakijan on pyrittävä löytämään hankkeen toteuttamiselle sellainen teknisesti, taloudellisesti ja ympäristöllisesti tarkoituksenmukainen sijoitus- ja toteutusvaihtoehto, että mahdollinen myöhempi Suomen talousvyöhykkeen taloudellisen hyödyntäminen tai meritieteellinen tutkimus mahdollisimman vähäisessä määrin vaikeutuu, ja että vaikutukset ympäristölle jäävät mahdollisimman vähäisiksi.
- 5) Hakijan on hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista sovittava Rajavartiolaitoksen, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Väyläviraston ja Fintrafficin meriliikenne-

kenteenohjauksen kanssa tarpeellisista tutkimustoimintaan sekä meri- ja rajaturvalisuuteen liittyvistä ilmoituksista ja järjestelyistä. Hakijan on toimitettava yksityiskohtainen tutkimusohjelma hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista työ- ja elinkeinoministeriölle ja Rajavartiolaitokselle.

- 6) Hakijan on tehtävä ilmoitus töiden aloittamisesta ja päättämisestä työ- ja elinkeinoministeriölle ja Rajavartiolaitokselle. Tutkimusten aikana alusten tulee olla yhteydessä Rajavartiolaitoksen alueelliseen johtokeskukseen töiden aloittamisesta, etene misestä ja päättämisestä.
- 7) Tutkimusaluksen saapuessa Suomeen aluksen tulee osallistua alusliikennepalveluun siten kuin alusliikennepalvelulaissa (623/2005) säädetään.
- 8) Hakijan on noudatettava kansainvälisiä meriteiden sääntöjä International Regulations for Preventing Collisions at Sea 1972 (COLREG).
- 9) Hakijan on noudatettava Suomen maahantulomääräyksiä, jos hankkeeseen liittyvä toiminta ulottuisi Suomen aluevesille tai aluksella suoritetaan miehistönvaihtoja suomalaisessa satamassa. Erityisesti tulee ottaa huomioon, että valtion aluksiksi luokiteltavat alukset tarvitsevat Suomen pääesikunnan myöntämän alusluvan Suomen aluevesille tuloon.
- 10) Suomen viranomaisilla tulee olla pyynnöstä mahdollisuus tutkimusaluksille pääsyy.
- 11) Luvan nojalla syntynyt keskeinen tutkimus- ja havaintoaineisto on viipymättä toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle ja Rajavartiolaitokselle tulosten valmistuttua.
- 12) Hakijan on korvattava tämän päätöksen valmistelusta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset toimivaltaiselle lupaviranomaiselle valtion maksuperustelain (150/1992) periaatteiden mukaisesti.
- 13) Tämä suostumus ei sisällä oikeutta muuhun kuin hakemuksen ja sen käsittelyssä annettujen selvitysten mukaiseen päätöksessä myönnettyyn tutkimustoimintaan.
- 14) Hakijan on noudatettava mitä muualla lainsäädännössä tai kansainvälisissä sopimuksissa säädetään tai määrätään.

Vähäiset tutkimusteknisistä syistä välttämättömät muutokset tutkimusten toteuttamisessa ovat sallittuja työ- ja elinkeinoministeriön ja muun toimivaltaisen viranomaisen suostumuksella.

Perustelut

Edellytykset suostumuksen antamiselle

Merioikeusyleissopimuksen perusteella Suomen valtiolle kuuluu täysivaltainen oikeus Suomen talousvyöhykkeen taloudelliseen hyödyntämiseen ja tutkimiseen, kuitenkin kaikilla valtioilla on talousvyöhykkeellä vapaus laskea merenalaisia kaapeleita ja putkistoja. Näin ollen hakemuksen mukainen merenalaista kaapelia koskeva tutkimushanke on lähtökohtaisesti sallittava, kuitenkin huomioiden erityisesti merioikeusyleis-

sopimuksen 79 artiklassa mainitut rantavaltiolle kuuluvat oikeudet. Hakemuksen käsittelyssä on lisäksi noudatettava hyvän hallinnon periaatteita hallintolain (434/2003) mukaisesti.

Hakija on Suomen valtion sekä Ilmarisen ja Pohjola Vakuutuksen omistama yritys, jonka tehtävänä on muun muassa parantaa sekä monipuolistaa Suomen kansainvälisiä ja kansallisia tietoliikenneyksiä sekä turvata yhteiskunnan kriittisiä toimintoja vahvistamalla kyberturvallisuutta. Hakija omistaa ja operoi 15 000 kilometriä tietoliikenneverkkoa, mukaan lukien ensimmäisen Suomen ja Keski-Euroopan suoraan yhdistävän C-Lion1 tietoliikennemerikaapelin. Valtioneuvosto on 19.3.2015 myöntänyt tutkimusluvan ja sittemmin 27.8.2015 myöntänyt rakentamista ja käyttöä koskevan hyödyntämisluvan C-Lion1 merikaapeliyhteyttä varten, kummatkin päätökset ovat olleet välittömästi täytäntöön pantavissa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta (TEM/2282/08.08.01/2014). Valtioneuvosto katsoo, että hakijalla on kyky ja osaaminen hakemuksessa esitettyjen tutkimusten suorittamiseen Suomen talousvyöhykkeellä.

Hanke liittyy Northern EU Gateways -projektiin, jonka tavoitteena on parantaa merkittävästi runkoverkkoyhteyksiä, tarjota vaihtoehtoisia reittejä sekä lisätä kyberturvallisuutta strategisesti tärkeällä alueella Euroopassa ja vahvistaa EU:n yhteyksiä kolmansiiin maihin. Espoo–Travemünde merikaapeliyhteys on osa projektissa suunniteltavaa C-Lion2 merikaapelijärjestelmää.

Valtioneuvosto toteaa, että hakemuksessa on tuotu ilmi talousvyöhykeasetuksen 2 §:ssä vaaditut tiedot hakijasta, toiminnan luonteesta ja tavoitteista, käytettävistä menetelmistä ja välineistä, toiminta-alueesta sekä toiminnan aloitusajasta ja kestosta. Hakemus on toimitettu työ- ja elinkeinoministeriölle vähintään kuutta kuukautta ennen toiminnan suunniteltua alkamisajankohtaa.

Edellä selostetun perusteella valtioneuvosto katsoo, että edellytykset suostumuksen antamiselle täyttyvät. Haettu voimassaoloaika tutkimuksille katsotaan niin ikään asianmukaiseksi ottaen huomioon hankkeen alustava aikataulu ja siihen liittyvät epävarmuustekijät. Valtioneuvosto antaa suostumuksen tutkimusten suorittamiselle hakemuksen ja sen kuulemisessa annettujen selvitysten mukaisesti.

Tutkimustoiminta ja -alue

Suostumus koskee hakemuksen mukaista tutkimustoimintaa ja yksinomaan sitä. Tutkimusten tavoitteena on hakemuksen mukaan löytää lopullinen turvallinen linjaus tietoliikennekaapelille merenpohjassa alustavaan linjaukseen perustuen sekä kerätä riittävästi tietoa merenpohjan olosuhteista merikaapelin suunnittelua, asentamista ja ylläpitoa varten koko järjestelmän käyttöiän aikana. Samalla pyritään minimoimaan rakentamiskustannukset sekä vaikutukset meriympäristöön.

Tutkimustoiminnan vaikutukset meriympäristöön on todettu hakemuksen ja lausuntojen perusteella vähäisiksi. Hakemuksessa on asianmukaisesti selvitetty vaikutuksia laivaliikenteeseen, kalastukseen ja nykyiseen infrastruktuuriin sekä todettu mahdollisia riskejä kolmansiiin osapuoliin. Valtioneuvosto toteaa, että hakijan tulee huomioida hakemuksessa ja siitä annetuissa lausunnoissa esitetyt seikat sekä pyrkiä vähentämään vaikutuksia Itämeren herkkään ympäristöön varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteen mukaisesti.

Hakemuksen mukaan tutkimusalue kattaa noin 2000 metriä leveän nauhamaisen alueen. Varsinaiset tutkimukset tehdään kapeammassa 500 metrin käytävässä sisältäen arviolta

5 tutkimuslinjaa noin 80–100 metrin välein, haettu laajempi tutkimuskäytävä mahdollistaa uudelleenreititykseen liittyvät vaatimukset. Valtioneuvosto katsoo haetun tutkimusalueen asianmukaiseksi ja aikaisempaa lupakäytäntöä vastaavaksi.

Ehdollisuus

Valtioneuvosto korostaa, että Itämeren herkkyyks ja haavoittuvuus, talousvyöhykkeen kansainvälisoikeudellinen asema, meri- ja ympäristöturvallisuuden asettamat vaatimukset, maanpuolustuksen, aluevalvonnan, rajaturvallisuuden, merenkulun, meriteollisuuden, merituulivoiman, kaivannaistoiminnan, matkailun, kalastuksen ja virkistystoiminnan tarpeet ja toimintaedellytykset, sekä jo olemassa olevat muut hankkeet oikeuksineen ja muu merialueen käyttö on otettava kaikessa taloudellisen hyödyntämisen hankkeen toteutukseen tähtäävässä suunnittelussa ja tutkimustoiminnassa huomioon. Hakijan on myös noudatettava yleistä varovaisuus- ja huolellisuusperiaatetta toimissaan vahinkojen ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi. Tutkimusalue sijoittuu kauppamerenkulun ja alemman väyläluokan väylille, jolloin tutkimusten aikana on kiinnitettävä erityistä huomiota merenkulun turvallisuuteen ja alueen alusliikenteeseen.

Kaapelireitillä on alustavien tietojen mukaan risteyskohtia olemassa olevien kaapelien kanssa. Suunnitellun merikaapelin risteäminen ja sivuaminen merenalaisen infrastruktuurin kanssa on asia, johon tulee jo tutkimuksia tehtäessä kiinnittää erityistä huomiota. Valtioneuvosto katsoo merioikeusyleissopimuksen perusteella, että laskiessaan merenalaisia kaapeleita tai putkistoja hakijan tulee ottaa asianmukaisesti huomioon jo paikoillaan olevat kaapelit tai putkistot, etenkin ei saa vaikeuttaa nykyisten kaapeleiden tai putkistojen korjaamista. Esimerkiksi kansainvälinen International Cable Protection Committee -organisaatio (ICPC) on laatinut yleiset suositukset merenalaisten kaapeleiden asentamiseen, risteämiseen ja sivuamiseen. Mikäli hanke etenee toteutusvaiheeseen, hakijan tulisi neuvotella läheisyys- ja risteämäsopimukset kaikkien kaapelireitille sijoittuvan merenalaisen infrastruktuurin omistajien kanssa.

Hakijan tulee tutkimussuunnitelmia laatiessaan ja tutkimusten suorittamisessa ottaa huomioon Suomen talousvyöhykkeen riittävyys huomioiden kaikki kyseeseen tuleva merenpohjaa tai merialuetta hyödyntävä toiminta sekä kansainvälisesti hyväksytyt järjestelyt meriliikenteen ohjaamiseksi alueella. Hakijan on tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa otettava huomioon, että mahdollinen tuleva rakentamishanke tulee toteuttaa siten, että se ei estä mahdollisia myöhempiä Suomen talousvyöhykkeen taloudellisen hyödyntämisen tai meritieteellisen tutkimuksen hankkeita, kuten merituulivoimahankkeita. Samalla tulee pyrkiä löytämään sellainen sijoitus- ja toteutusvaihtoehto, että mahdollinen myöhempi Suomen talousvyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen tai meritieteellinen tutkimus mahdollisimman vähäisessä määrin vaikeutuu. Tutkittavan alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon teknisten ja taloudellisten seikkojen lisäksi myös ympäristövaikutukset kaapelin koko elinkaaren aikana.

Hakijan on hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista sovittava Rajavartiolaitoksen, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Väyläviraston ja Fintrafficin meriliikenteen ohjauksen kanssa tarpeellisista tutkimustoimintaan sekä meri- ja rajaturvallisuuteen liittyvistä ilmoituksista ja järjestelyistä. Tutkimustoiminnan luvantumukaisuuden varmentamiseksi yksityiskohtainen tutkimusohjelma on lisäksi toimitettava hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista työ- ja elinkeinoministeriölle ja Rajavartiolaitokselle. Tutkimusohjelma voi sisältää muun muassa tiedot tutkimusten aikataulusta, työvaiheista ja suorittamisjärjestyksestä, miehistöjen vaihdoista Suomessa, urakoitsijasta, käytettävistä aluksista, pyydetyistä turva-alueista sekä ilmoitusmenettelystä hätätilanteissa. Hakijan

on tehtävä ilmoitukset tutkimusten aloittamisesta ja päättymisestä työ- ja elinkeinoministeriölle ja Rajavartiolaitokselle, lisäksi tutkimusten aikana hakijan tulee olla yhteydessä Rajavartiolaitoksen alueelliseen johtokeskukseen töiden aloittamisesta, etenemisestä ja päättymisestä. Jos erikseen on sovittu, tutkimusten aloittamisesta, päättymisestä sekä muista toimenpiteistä voi olla tarpeen ilmoittaa niin ikään Traficomille, Väylävirastolle ja Fintrafficille. Jotta tutkimustoimintaa on mahdollista seurata ja valvoa, varataan päätöksen ehdoissa Suomen toimivaltaisille viranomaisille, erityisesti Rajavartiolaitokselle oikeus pyynnöstä päästä tutkimusaluksille tarkkailemaan tutkimusten suorittamista. Tutkimustoimintaa valvoo Rajavartiolaitos talousvyöhykelain 19 §:n 1 momentin mukaisesti.

Luvan nojalla syntynyt tutkimus- ja havaintoaineisto on tarkoituksenmukaista saattaa viranomaisten tietoon, joten hakijan tulee viipymättä lähettää aineisto työ- ja elinkeinoministeriölle ja Rajavartiolaitokselle sen valmistuttua. Tutkimus- ja hanketiedot voivat sisältää myös julkisuuslain nojalla salassa pidettävää tietoa.

Välitön täytäntöönpano

Hakija on pyytänyt, että päätös määrätään välittömästi täytäntöön pantavaksi hallintoprosessilain 122 §:n 3 momentin perusteella. Hakija on perustellut välitöntä täytäntöönpanoa muun muassa hankkeen vaikutusten minimoinnilla ja tutkimustoimien vauhdittamisella, kansainvälisen infrastruktuurin kehittämisellä, yksityisten oikeuksien loukaamattomuudella sekä tutkimushankkeen haitattomuudella yleiselle edulle.

Arvio siitä, voidaanko hakijan esittämään vaatimukseen välittömästi täytäntöönpanosta myöntyä, ratkeaa arvioinnissa, jossa punnitaan yleisen edun vaatimia seikkoja kolmansien osapuolten oikeuksien menetyksiin tai vaarantumiseen. Huomioitavaa on, että päätöksen lainvoimaisuus täytäntöönpanon edellytyksenä on pääsääntö, ja tästä poikkeaminen edellyttää erityisiä perusteita. Keskeistä asiassa on arvioida yleistä etua suhteessa yksityiseen etuun. Ottaen huomioon välittömän täytäntöönpanon koskeva lainsäädäntö, sitä koskeva lainvalmisteluaineisto sekä oikeuskirjallisuus, on olennaista ratkaista, onko olemassa sellaisia seikkoja, joiden valossa täytäntöönpanoa ei voitaisi yleisen edun vuoksi lykätä.

Talousvyöhykelain nojalla tehtyjen valtioneuvoston suostumusta koskevien päätösten välittömästi täytäntöönpanosta on määrätty jo useita kertoja. Ehtoa tulee kuitenkin arvioida hallintoprosessilain 122 §:n 3 momentin perusteiden, momentin soveltamiskäytännön ja tapauksen kokonaisharkinnan nojalla. Hakemuksesta saaduissa lausunnoissa päätöksen välitöntä täytäntöönpanoa ei ole vastustettu.

Kolmansien osapuolten oikeuksien menetyksen ja vaarantamisen osalta valtioneuvosto toteaa, että tutkimusalueilla ei ole olemassa yksityisiä omistusoikeuksia tai kiinteitä rakennelmia, laitteita tai tekosaaria. Muun alueella tapahtuvan toiminnan, kuten merenkulun ja kalastuksen kanssa tutkimustoiminta on lähtökohtaisesti sovitettavissa, koska tutkimukset aiheuttavat ainoastaan hetkellisiä, paikallisia ja vähäisiä vaikutuksia. Valtioneuvosto toteaa, että hanke on osa Northern EU Gateways -projektia, jolla on tarkoitus parantaa tietoliikenneyhteyksiä Itämeren alueella sekä Euroopan, Pohjois-Amerikan ja Aasian välillä, jolloin tutkimustoiminta on katsottavissa sekä kansallisen että kansainvälisen yleisen edun mukaisena. Tutkimustoiminnalla voidaan edistää talousvyöhykkeen yleistä ympäristötietoutta tietopohjan ollessa puutteellista. Tutkimustoiminnan aikatauluvelvoitteet myös osaltaan puoltavat välittömän täytäntöönpanon tar-

vetta. Kansainvälisen oikeuden näkökulmasta on huomioitava merioikeusyleissopimukseen perustuva merenalaisten kaapelien ja putkien laskemisen vapaus, minkä perusteella hanketta ei saada perusteettomasti viivastää tai muutoin haitata.

Edellä todetun perusteella valtioneuvosto katsoo, että päätöksen välittömälle täytäntöönpanolle ei ole estettä.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valitusaika on 30 päivää tiedoksisaannista. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätös on pantavissa täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Ympäristö- ja ilmastoministeri

Sari Multala

Erityisasiantuntija

Samu Laululehto

TIEDOKSI

Hakija
Lausuntopyyntön saaneet tahot

LIITTEET

Valitusosoitus
Kartta

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei muuta näytetä. Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämistä, jollei muuta näytetä.

Jos on kysymyksessä sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteen oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi, kotikunta ja puhelinnumero
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa, asiamiehensä tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustajansa taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä valitusosoitukseen
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen perille

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisellä

tiedonsiirtomenetelmällä taikka asiamiestä tai lähettäjä käyttäen. Valituksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen on saavuttava valitusviranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15.

Korkeimman hallinto-oikeuden virka-aika on maanantaista perjantaihin kello 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki

käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

puhelinvaihe: 029 56 40200

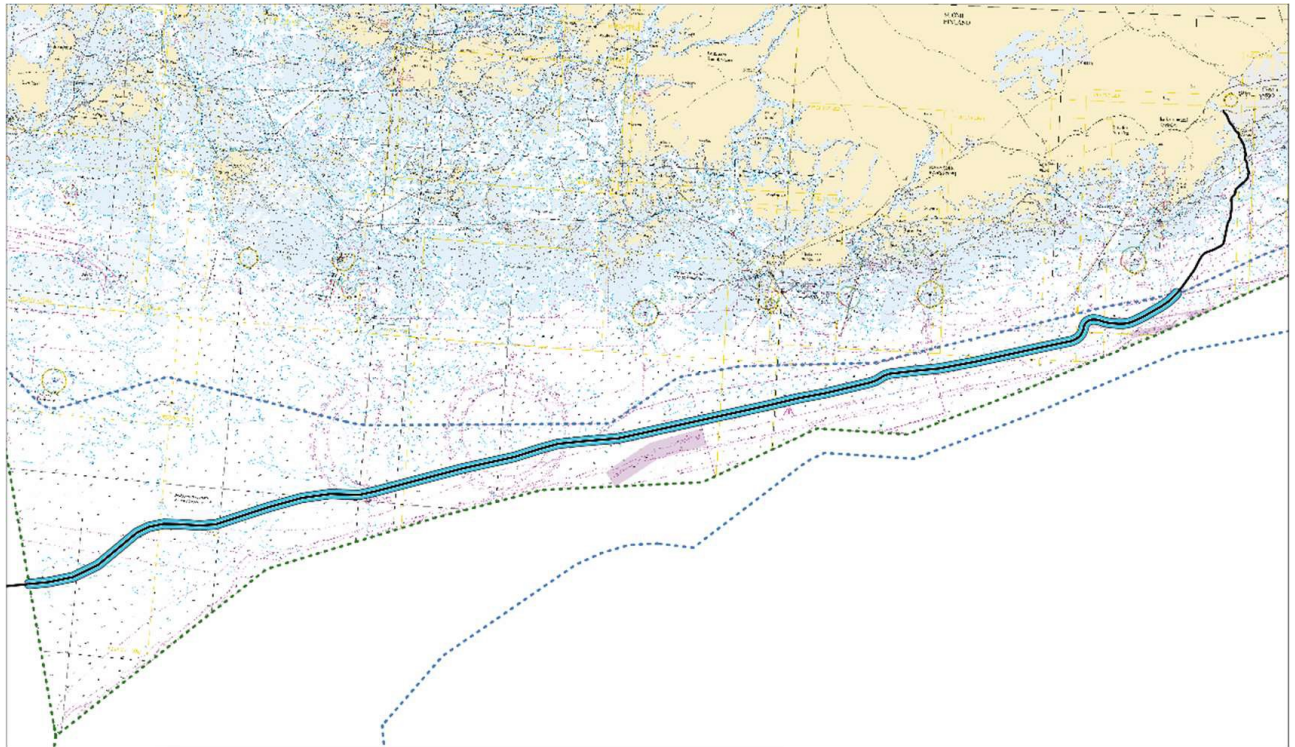
telefax: 029 56 40382

sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Oikeudenkäyntimaksu

Asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla oikeudenkäyntimaksu. Maksun suuruus on 610 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455/#P5>

- Kaapelireitti
- Tutkimuslupahakemuksen käytävä
- - - Aluevesiraja
- - - Talousvyöhykeraja

0 25 50 km

© Traficom (merikartta)

5.7.2024